

RECENZIE DE CARTE

A. Friedberg și S. Sherman - Fețe ale iubirii, Ed. Trei, 2024

Traducere din limba engleză de Manuela Sofia Nicolae

ROXANA RĂZĂROIU^[1]

Atunci când iubirea mai mult rănește decât hrănește, când este bolnavă, obsesională, când distorsionează relațiile, ea poate să ajungă în cabinetul unui psihanalist. Ce face acesta cu modurile în care pacienții săi iubesc? Cum se face mai exact trecerea, prin pasajul psihanalizei, de la o iubire tulburată la o iubire care să ofere bucurie și nu suferință?

Prin dezvăluirea modului în care analistul gândește și expunerea travaliului intern al acestuia în relația cu un pacient sau altul *Fețe ale iubirii. Povești de viață în psihanaliză* deschide practic ușile cabinetului și răspunde la întrebările de mai sus, clarificând procesul prin care „psihanaliza poate media între subiect/pacient și obiectul iubirii, astfel încât niciunul să nu-i facă rău celuilalt”.

Noul volum apărut la Editura Trei, în cadrul colecției Psihanaliză contemporană, aparține autorilor Ahron Friedberg, M.D., profesor de psihiatrie clinică la Icahn School of Medicine at Mount Sinai, redactor la Psychodynamic Psychiatry, colaborator al Psychology Today și Sandra Sherman, J.D., Ph.D., fostă avocat principal în guvernul S.U.A. și profesoară de engleză la două universități importante. Volumul de față este cea de a patra carte scrisă și publicată sub semnătură comună.

¹ Roxana Răzăroiou este psihoterapeut psihanalitic afiliat INSIGHT- Asociația pentru promovarea psihanalizei teoretice și clinice. Email: roxanarazaroiou@yahoo.com

Cartea aduce împreună iubirea în multiple și diverse forme și procesul psihanalizei însuși, adică cele două elemente care reprezintă numitorul comun al celor patru studii de caz ce sunt redată în volum. Deși iubirea este acest element comun, ea este, totodată, unică fiecărui pacient în parte, punctuală, individualizată, adică exact așa cum sunt și fețele umane, nicio dată la fel una cu alta. În mod similar, așa cum se întâmplă și cu iubirea, fața umană rezonază și ea în zona atracției sexuale. Titlul cărții reușește să subsumeze toate aceste aspecte complexe.

Fețe ale iubirii. Povești de viață în psihanaliză redă conversațiile dintre analist și pacient în timp real, astfel încât putem să urmărim întregul curs al analizei și să înțelegem procesul prin care se ajunge la un diagnostic psihanalitic cât și modul în care se desfășoară un tratament. Prin această manieră de expunere a cazurilor se facilitează înțelegerea felului în care teoria influențează tehnica, cititorul este imersat în terapie și se află simultan atât în cabinet cât și în mintea analistului.

Parcurgând paginile, îl însoțim pe psihanalist în patru analize de lungă durată și tot atâtea povești de viață: *Un complex Oedip complicat*, *Fetița cu chibrituri*, *Gatsby* și *Ezitare*.

Un complex Oedip complicat exemplifică tehnica psihanalitică clasică, ce se bazează pe interpretarea conținuturilor inconștientului în scopul conștientizării și ulterior integrării acestora. Pacientul asociază liber, iar analistul intervine punctând anumite aspecte care să ajute insightul pe parcursul procesului de înțelegere a conflictelor stratificate ce l-au împiedicat pe acesta să se confrunte cu complexul oedipian. Un complex Oedip complicat în care obsesia antipaternă este o apărare împotriva sentimentelor inconștiente resimțite față de figura maternă.

Fetița cu chibrituri este abordată în cheia kohutiană a psihologiei sinelui, demers în care analistul îi oferă pacientei sale genul de empatie

care acesteia îi lipsise în copilărie, ca urmare a faptului de a fi crescut cu un tată absent și o mamă narcisică, indisponibilă. În consecință, analistul nu interpretează pur și simplu conținuturile inconștiente și transferul apărut ci, în limitele cadrului analitic, încearcă să compenseze deficitul existent și să construiască sentimentul propriei valori a pacientei, ajutând-o să-și vadă abilitățile și trăsăturile pozitive.

Gatzby își structurează viața în jurul unui sine fals, gonflat. „În acest studiu, pacientul se luptă cu rezistența până când în final devine relativ capabil de asociere liberă. Durează șase ani.” Cazul lui este tributar lui Winnicott și conceptelor acestuia de sine fals versus sine adevărat, mamă suficient de bună, spațiu de joc și obiect tranzițional. Parcursul analitic al lui *Gatzby* devine o imagine în oglindă a nevrozei acestuia, pe măsură ce obsesiile și conflictele pacientului pătrund sau riscă să pătrundă în conștiință.

Ezitare analizează cazul unui tânăr ce își iubește ambivalent tatăl și percepe masculinitatea ca fiind de dorit însă echivalentă cu agresivitatea. Ca urmare, propria masculinitate este constant pusă sub semnul întrebării iar această fragilitate este compensată prin fantasmă de dominare. Tratamentul acestui pacient este înțeles și abordat în termenii teoriei atașamentului dezvoltată de către John Bowlby în anii 1950. Pacientul are un stil de atașament anxios-preocupat, caută apropierea și intimitatea dar are constant nevoie de reasigurare și confirmare din partea figurii de atașament.

Dincolo de travaliul psihanalistului este devoalată și munca de creație a scriitorului și, așa cum rama poate să pună în valoare un tablou, ceea ce încadrează extrem de reușit debutul și finalul cărții, dar și fiecare caz în parte, este descrierea teoriei la care se raportează autorul, cât și detalierea procesului prin care aceasta a ajuns să fie scrisă și i s-a ales titlul. Nu vă mai rămâne decât să o iubiți.

